

ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

ПЛАН

- ① 1. Теоретичні основи формування потенціалу як інтегрованої економічної системи.
- ① 2. Методичні основи формування потенціалу підприємств.
- ① 3. Сучасні тенденції та особливості формування потенціалу підприємства залежно від специфіки підприємницької діяльності.

- ◎ **1. Теоретичні основи формування потенціалу як інтегрованої економічної системи**
- ◎ **Формування потенціалу підприємства** – це процес ідентифікації та створення спектра підприємницьких можливостей, його структуризації та побудови певних організаційних форм, задля стабільного розвитку та ефективного відтворення.

Постулати формування потенціалу підприємства

- ◎ потенціал підприємства – це складна система пересічних характеристик його *елементів*, причому останні можуть тою чи іншою мірою заміщати один одного, тобто *вони альтернативні*
- ◎ потенціал підприємства неможливо сформувати на базі механічного додавання складових елементів, оскільки це – *динамічна структура*
- ◎ при формуванні потенціалу підприємства *діє закон синергії* його елементів
- ◎ потенціал підприємства у вищих формах свого прояву *може самотійно трансформуватися* з появою нових складових елементів

- ⦿ елементи потенціалу підприємства повинні функціонувати одночасно і в сукупності, оскільки закономірності розвитку можливостей підприємства не можуть бути розкриті окремо, а тільки в їх поєднанні, що потребує досягнення збалансованого *оптимального співвідношення між елементами*.
- ⦿ усі елементи потенціалу *об'єктивно пов'язані з* функціонуванням і розвитком підприємства, тобто з одного боку – підлягають фізичному та техніко-економічному старінню, а з іншого – вони чутливі до досягнень науково-технічного прогресу.
- ⦿ складові *елементи* потенціалу підприємства повинні *бути адекватними характеристикам продукції і послуг, що виробляються на підприємстві*.

- ◎ **2. Методичні основи формування потенціалу підприємств.**
- ◎ **Методика вартісної оцінки розміру складових елементів потенціалу.**
- ◎ 1. Фондовий потенціал (ФП) визначається за формулою:
- ◎ де $O\Phi$ – середньорічна вартість основних виробничих фондів,
- ◎ E_n – нормативний коефіцієнт ефективності капітальних вкладень.
- ◎ 2. Потенціал оборотних фондів (ОП):
- ◎ де M -річний обсяг матеріалів,
 K_m - коефіцієнт витягу продукції з ресурсної маси, який визначається відношенням вартості матеріальних ресурсів, використаних на виробництво продукції, до загальної вартості матеріальних ресурсів, спожитих підприємством..
- ◎ 3. Потенціал нематеріальних активів (НП):

де А – оцінка одиниці живої праці,

- ⊙ Ч- середньорічна чисельність промислово-виробничого персоналу,
- ⊙ Нт – коефіцієнт реалізації потенціалу технологічного персоналу, що приймається на рівні нормативу ефективності капітальних вкладень.
- ⊙ де Пп – продуктивність праці одного працівника.
- ⊙ - збільшення фондоозброєності праці одного працівника у базовому періоді,
- ⊙ збільшення продуктивності праці одного працівника в базовому періоді.
- ⊙ 5. Виробничий потенціал вираховується як сума його складових частин:
- ⊙ $ВП = ФП + ОП + НП + ПТП$
- ⊙ 6. Управлінський (УП), інноваційний (ІП), Фінансовий (ФінП), маркетинговий (МП), науково-технічний (НТП), інформаційний (Пінф), Інфраструктурний (Пінфр) потенціали та потенціал ОСУ (ПОСУ) визначаються часткою витрат на їх формування, яка припадає на рік, що обирається для аналізу.
- ⊙ 7. Обсяг потенціалу підприємства (ПП) – це інтегральний показник, який розраховується як сума потенціалів усіх складових.

- ◎ ***Ефект синергії й оптимізація структури потенціалу підприємства***
- ◎ ***Закон синергії*** стверджує, що для будь-якої системи (підприємства, організації, фірми) існує такий набір елементів, при якому її потенціал завжди буде або значно більше простої суми потенціалів елементів, що до неї входять, або суттєво меншим.
- ◎ Синергія може мати двояку користь: пряму й опосередковану.
- ◎ ***Пряма користь*** – збільшення чистих грошових потоків від найбільш повного використання потенціалу підприємства. Вона має місце при операційній, управлінській та фінансовій синергії.
- ◎ ***Операційна синергія*** – економія на операційних видатках за рахунок взаємодії маркетингового, фінансового та логістичного потенціалів.
- ◎ ***Управлінська синергія*** – економія за рахунок оптимального формування потенціалу організаційної системи управління.
- ◎ ***Фінансова синергія*** – економія за рахунок змін підходів щодо формування фінансового потенціалу підприємства.
- ◎ ***Опосередкована користь*** – збільшення вартості потенціалу підприємства або зміна мультиплікатора ціна/прибуток.
- ◎ Процес оптимізації структури потенціалу підприємства слід проводити за наступними *етапами*:

- ◎ 1 формування системи цілей підприємства (стратегічні, тактичні, поточні; для всього підприємства, його підрозділів, а також окремих видів діяльності);
- ◎ 2 визначення необхідного для кожної цілі набору стратегічних ресурсів.
- ◎ 3 оцінка альтернативних варіантів наборів ресурсів.
- ◎ 4 провести раціональний розподіл обмежених ресурсів.
- ◎ 5 оцінити отриманий результат.

- ◎ **3. Сучасні тенденції та особливості формування потенціалу підприємства залежно від специфіки підприємницької діяльності.**

Сьогодні в періодичних виданнях і наукових працях домінують дві точки зору на оцінку сучасного етапу суспільного розвитку: індустріальна та соціальна. Перша з них визначає ключовим фактором розвитку техніко-технологічну базу виробництва, а друга – соціально-трудова фактор. Відповідно до цього, сучасні тенденції формування потенціалу підприємства також побудовані на цих двох концепціях.

- ◎ Основа формування потенціалу сучасних підприємств – персонал..
- ◎ Поступове проникнення прогресивних теоретичних концепцій у практику позначилося деформуванням структури потенціалу підприємств. Сьогодні більшість підприємств, розуміючи цінність власного персоналу, намагаються за будь-яких умов зберегти кваліфікованих працівників.

- ⦿ Важливою особливістю потенціалу сучасних підприємств є його інформатизація. Що також тісно пов'язана з соціально-трудовою складовою. Зв'язок реалізується через процеси накопичення та обробки комерційної інформації персоналом підприємства в процесі ведення бізнесу.
- ⦿ Нарощування темпів науково-технічного прогресу визначає зростання частки основних фондів в елементній структурі потенціалу сучасних підприємств. Хоча на вітчизняних підприємствах ця тенденція обумовлена скороченням усіх інших елементів.
- ⦿ В основі аналізу галузевих особливостей формування потенціалу підприємств лежить специфічність технологічних процесів, особливості організації виробництва, відмінності в характеристиках кінцевого продукту та ресурсів для його виробництва, відмінностях ринків збуту тощо.